

PR.430/30.12.21
CAS

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 211 din 14.01. 2022

La nr. 430 din 30 decembrie 2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.*

Director adjunct

Vadim COJOCARU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>97</u>		
" <u>17</u> "	<u>01</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7676 din 13.01.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative (art.XXVIII/1)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autori nemijlociți sunt un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul propus și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare

la proiectul prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop „[...] *facilitarea importului în Republica Moldova în calitate de ajutor umanitar a vaccinurilor anti COVID-19 cu termen mai mic de 6 luni.*”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propune completarea Legii nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative, cu o normă derogatorie de la prevederile art.21 alin.(3) al Legii nr.1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, în vederea introducerii în țară, vaccinuri împotriva COVID-19, cu un termen de valabilitate mai mic de 6 luni.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura introducerea în țară a vaccinurilor împotriva COVID-19, cu termen de valabilitate mai mic de 6 luni, fapt ce va permite imunizarea corespunzătoare a populației împotriva COVID-19.

Cu toate acestea, în lipsa prevederii unui termen de valabilitate-limită admis pentru introducerea în țară a vaccinurilor anti-COVID-19, se subliniază riscul prejudicierii interesului public, prin admiterea introducerii acestor vaccinuri cu un termen de valabilitate prea mic, existând pericolul ca vaccinurile respective să expire până la administrarea efectivă persoanelor ce doresc să se imunizeze cu aceste vaccinuri, fapt care, în consecință, va determina cheltuieli bugetare ineficiente, cât și irealizarea scopului propus prin proiect, de a asigura vaccinarea populației întru dezvoltarea imunității colective, a revenirii la un regim normal de activitate și a relansării activității economice, cât și a reducerii riscului de a face o formă severă de boală.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În textul notei informative se prezintă vag argumente referitoare la condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, în notă se atestă lipsa informațiilor privind elucidarea situației ce determină necesitatea introducerii în țară a vaccinurilor împotriva COVID-19 cu un termen de valabilitate mai mic de 6 luni,

rezultând din datele ce atestă numărul de doze de vaccinuri ce există în centrele de depozitare, disponibile pentru imunizarea populației, cu indicarea numărului de vaccinuri care ies (expiră) din perioada de valabilitate.

La fel, în notă nu se prezintă o analiză amplă în ceea ce privește disponibilitatea vaccinurilor și înregistrarea unui surplus/deficit de vaccinuri, în cumul cu randamentul de imunizare a populației cu vaccinurile disponibile în acest sens. Respectiv, lipsa prezentării datelor enunțate supra, face dificilă estimarea necesității reale de a introduce în țară vaccinuri împotriva COVID-19 cu un termen de valabilitate mai mic de 6 luni.

Prin urmare, nota informativă necesită a se completa cu argumente pertinente și concludente în acest sens.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Adoptarea și implementarea ulterioară a proiectului nu necesită surse financiare.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Comisiei Specializate a Ministerului Sănătății, precum și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale responsabile de acordarea avizelor privind introducerea în țară a vaccinurilor împotriva COVID-19, cu termen de valabilitate mai mic de 6 luni.

Astfel, reglementarea defectuoasă a termenului de valabilitate-limită admis pentru introducerea

vaccinurilor împotriva COVID-19, va determina agenții publice responsabili de eliberarea avizului respectiv, de a interpreta abuziv termenul de valabilitate admis pentru introducerea în țară a vaccinurilor anti-COVID-19, ceea ce prezintă un risc de corupție (analiza detaliată este efectuată la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.I. - art.XXVIII/1 din Legea nr.69/2020 - din proiectul de lege -

Obiecții:

Prin proiect se prescrie acordarea de către Comisia Specializată a Ministerului Sănătății și de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, a avizelor privind introducerea în țară a vaccinurilor împotriva COVID-19, cu termen de valabilitate mai mic de 6 luni, prin derogare de la prevederile art.21 alin.(3) al Legii nr.1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, fără însă a prevedea un termen de valabilitate-limită admis pentru introducerea în țară a acestor vaccinuri, ceea ce prezintă un risc sporit de corupție.

Lipsa reglementării unui termen de valabilitate-limită la vaccinurile împotriva COVID-19, propuse a fi introduse în țară, prin derogare, riscă introducerea unor vaccinuri cu un termen de valabilitate prea mic, existând pericolul ca vaccinurile respective să expire până la administrarea efectivă persoanelor ce doresc să se imunizeze cu aceste vaccinuri, fapt care, în consecință, va determina cheltuieli bugetare ineficiente, cât și irealizarea scopului propus prin proiect, de a asigura vaccinarea populației întru dezvoltarea imunității colective, a revenirii la un regim normal de activitate și a relansării activității economice, cât și a reducerii riscului de a face o formă severă de boală. Or, potrivit art.1 alin.(1) al Legii nr.1409/1997 cu privire la medicamente, *„Scopul prezentei legi este de a asigura, la nivel național, accesul populației, prin intermediul sistemului de asistență cu produse medicamentoase, la medicamente de bună calitate, eficiente și inofensive menținându-li-se prețurile accesibile, și de a nu admite medicația abuzivă.”*

Mai mult decât atât, în ipoteza în care în perioada de valabilitate a vaccinurilor introduse în țară al căror termen de valabilitate este mai mic de 6 luni, interesul oamenilor pentru imunizare cu vaccinurile anti-COVID-19 va fi scăzut, se circumscrie eventualitatea expirării vaccinurilor respective, acestea devenind astfel inutile. Acest fapt va determina nimicirea acestor vaccinuri, conform cerințele privind nimicirea inofensivă a medicamentelor cu termenul de valabilitate expirat (Ordinul Ministerului Sănătății și Protecției Sociale nr.9 din 06.01.2006), fapt care, de asemenea, va genera cheltuieli bugetare pentru distrugerea acestora, cât și neutilizarea lor în scopurile propuse.

Pericolul coruptibilității reglementării lacunare a unui termen de valabilitate-limită admis pentru introducerea în țară a vaccinurilor împotriva COVID-19, va determina apariția manifestărilor de corupție din partea agenției publice responsabili de eliberarea avizului respectiv, prin interpretarea abuzivă a termenului de valabilitate admis pentru introducerea în țară a vaccinurilor anti-COVID-19, fapt ce arogă discreții excesive de a determina, în mod discreționar și subiectiv termenul respectiv, ceea ce va putea prejudicia interesul public.

Recomandări: Întru neadmiterea prejudicierii interesului public, se recomandă prevederea unui termen de valabilitate-limită, de exemplu, de minim 2 luni la vaccinurile împotriva COVID-19, propuse a fi introduse în țară, prin derogare de la prevederile art.21 alin.(3) al Legii nr.1491/2002.	
Factori de risc: ● Lacună de drept	Riscuri de corupție: ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un grup de deputați în Parlament și are drept scop completarea Legii nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative, cu o normă derogatorie de la prevederile art.21 alin.(3) al Legii nr.1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, în vederea introducerii în țară, vaccinuri împotriva COVID-19, cu un termen de valabilitate mai mic de 6 luni.

Deși amendamentele propuse se perindă a fi îndreptate spre asigurarea vaccinării populației întru dezvoltarea imunității colective, revenirii la un regim normal de activitate, de relansare a activității economice și de reducere a riscului de a face o formă severă de boală, totuși, prin reglementarea lacunară a unui termen de valabilitate-limită admis pentru introducerea în țară a vaccinurilor împotriva COVID-19, se creează o ambianță favorabilă dezvoltării manifestărilor de corupție rezultate din interpretarea abuzivă a termenului de valabilitate admis, arogându-se astfel discreții excesive de a determina, în mod discreționar și subiectiv termenul respectiv, ceea ce va putea prejudicia interesul public.

Prin urmare, întru a preveni apariția manifestărilor de corupție iminente la aplicarea prevederilor propuse, cât și a unor cheltuieli bugetare inutile, se impune redactarea proiectului prin prisma recomandărilor elucidate în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

13.01.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector principal

